

सुखात्मम्

निसर्गवाद व रूसो

डॉ. वसुधा विनोद देव

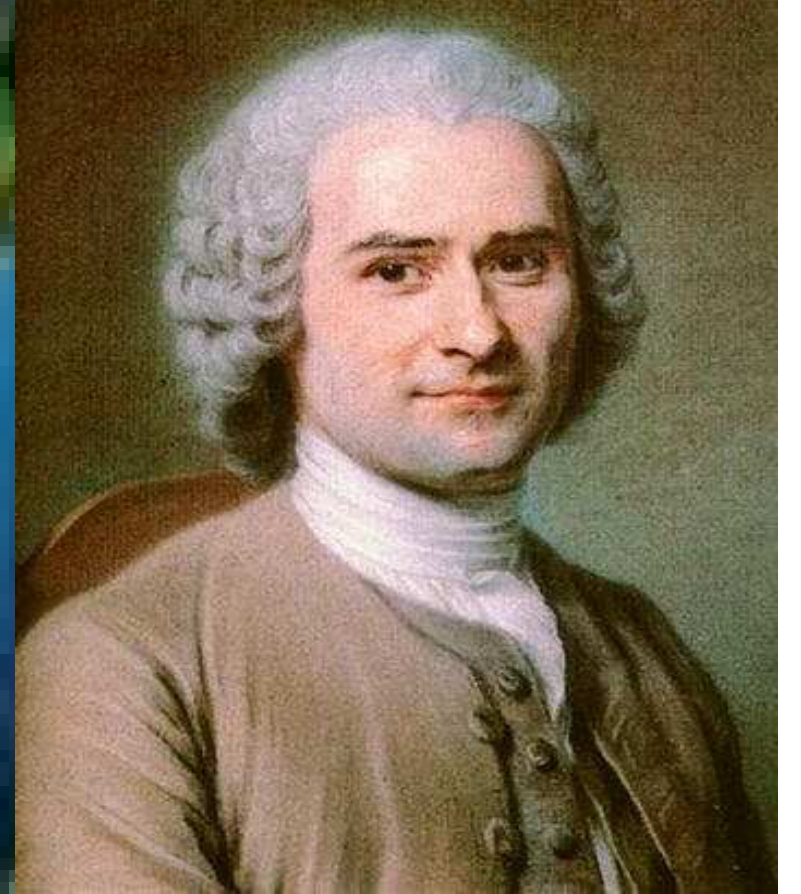
निसर्गवाद व रुसो

निसर्गवाद

शिक्षण म्हणजे काय?

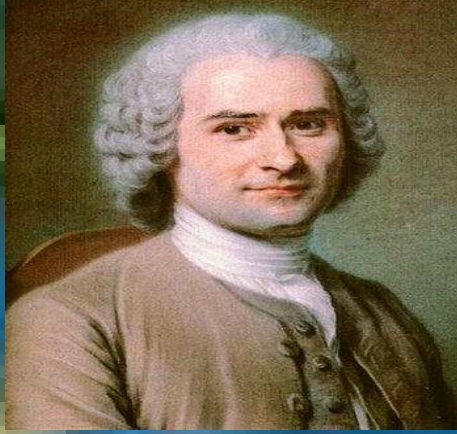
- निसर्गवाद व रुसो :-
व्यक्तींच्या अंतर्मनातून
प्रस्फुटीत होणारे तसेच
व्यक्तीमधील शक्तीच
अभिव्यक्ती

शिक्षणाची ध्येये

निसर्गवाद

१. जीवनास उपयुक्त
सवयी अभिसंधीत
क्रियेच्या माध्यमातून
रुजविणे.
२. भविष्यकालीन
सुखाची तरतुद
३. जीवनसंघर्षाची
तयारी.

रुसो

1. To aquire present
happiness.
2. To aquire
freedom.
३. शैशव – शारिरीक विकास
४. बाल्य-इंद्रिय शिक्षण
५. कुमार - बौद्धिक विकास
६. कौमार्य - हृदय विकास
७. प्रौढ – गृहस्थी शिक्षा

निसर्गवाद

अभ्यासक्रम

१. निसर्ग हाच अभ्यासक्रम
२. आवडीनिवडी, अनुभव, क्रिया यांना अनुसरून अभ्यास विषय
३. समाजातील चांगल्या लोकांचा सहवास

अध्ययन-अध्यापन पद्धती

निसर्गवाद

१. परंपरागत अध्यापन पद्धतीचा विरोध
२. शिक्षकाची भूमिका नगण्य
३. निसर्ग हाच खरा शिक्षक
४. कृतीद्वारेच शिक्षण
५. पुस्तकी शिक्षणास विरोध
६. भाषा प्रत्यक्ष पद्धत
७. गणित - स्वयंशोधन पद्धत
८. शास्त्र-प्रयोग पद्धती, प्रकल्प, प्रवास, क्रिडन इ.

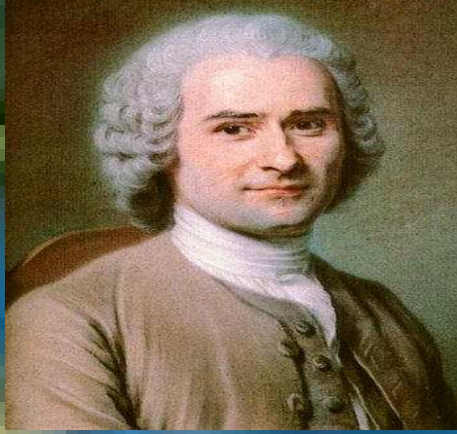
रुसो

1. Learning by Doing
2. Principle of getting conditions by self thinking
3. Principle of Maxims of from concret to Abstract.

शिक्षणाची ध्येये

निसर्गवाद

१. जीवनास उपयुक्त
सवयी अभिसंधीत
क्रियेच्या माध्यमातून
रुजविणे.
२. भविष्यकालीन
सुखाची तरतुद
३. जीवनसंघर्षाची
तयारी.

रुसो

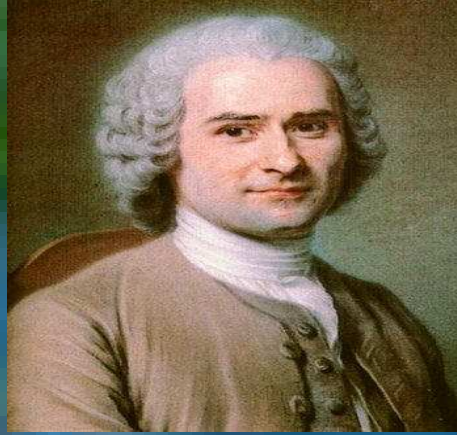
1. To aquire present
happiness.
2. To aquire
freedom.
३. शैशव – शारिरीक विकास
४. बाल्य-इंद्रिय शिक्षण
५. कुमार - बौद्धिक विकास
६. कौमार्य - हृदय विकास
७. प्रौढ – गृहस्थी शिक्षा

शिक्षक व विद्यार्थी संबंध

निसर्गवाद

रूसी

१. आपले विचार बालकावर लादू नये
२. कृती शिकवू नये.
३. अध्ययनास अनुकूल वातावरण तयार करावे.
४. कलेची आवड निर्माण करावी.

- 1.Instructor
- 2.Friend
- 3.Guide

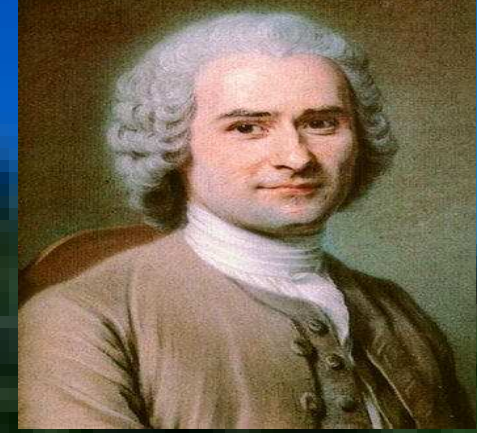
निषेधात्मक शिक्षण

रुसो

अभ्यासक्रम

रुसो

१. शैशव- खेलकूद, व्यायाम
२. बाल्य २(५ते१२) - संगीत, निरीक्षण, नृत्य
३. कुमार (१२ते१५)-कला, भूगोल, नैसर्गिक विज्ञान, गणित, भाषा
४. किशोर(१५ते२०)-धार्मिक, नैतिक व सौंदर्यात्मक, विकास, भाषासाहित्य, अर्थ, इतिहास, लैंगिक शिक्षक.
५. प्रौढ (२०ते३५)- शारीरिक शिक्षण, गृहशिक्षण, चित्रकला, संगीत, नृत्य, शिलाई, बुनाई, नैतिक शिक्षण.

स्त्री-शिक्षण

निसर्गवाद + रुसो

१. स्त्री-शिक्षणाचा उद्देश पुरुषांना सुखी बनविणे.

2. Physical Edu.-Domestic Edu.

३. शिलाई, कढाई, बुनाई

४. संगीत नृत्य, भोजनकला पालनपोषण इ.
ज्ञान

5. Edu. For Obedience.

6. Edu. Of Human Nature.

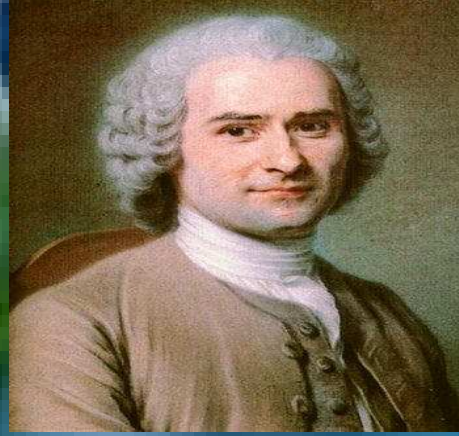
7. Religious, Moral Edu.

शुसुत व सुवलतंत्रुत

नुसुतुगवलद

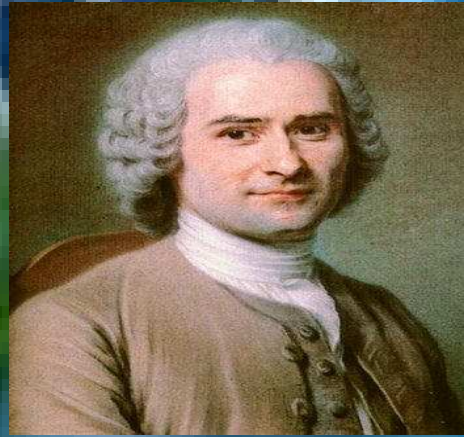
१. बलकलस डूरुण सुवलतंत्रुत असलवे.
२. बलकलनुल शलसुत ललवलणुतलकल डुरुतनुन करुनुते.

(Discipline by natural consequences)

रुसुतु

१. डुकुत अनुशलसन
२. नैसुतुगुक डुरलणलडलतून शलसुत

शुभात् !

